

Barcelona, 2 d'octubre de 1925

LA RAMBLA

Any 1 | Número 1 | 15 cèntims | Atrassats 30

AL PLA DE LA BOQUERIA

—Qui li havia de dir a vostè que després de tants anys de passar-se-là bé, hauria d'anar a buscar feina a la Rambla.

A. ROVIRA I VIRGILI

Gramatica elemental de la llengua Catalana

PREU: TRES PESSETES

DICCIONARI CATALA - CASTELLA & CASTELLA - CATALA

A. ROVIRA I VIRGILI

PREU: 15 PTES.

PATI BLAU

PELAI, 1

TEMPORADA D'ESTIU

LLOC FRESC I ELEGANT

Casa de gran renom pel seu riquíssim cafè, gelats i refrescos de totes menes. Grandiós èxit tots els dies del terçet compost pels senyors Escolá, Tormo i Cáceres

GRILL ROOM

TEL. 943 A.

AMERICAN BAR

Jaime Gibert

WIENER KUCHE

ENGLIS-FRANÇAISE-DEUTSCH

Escudillers, 8

BARCELONA

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs Edicions especials de luxe Talonaris : Factures, etc., etc.

OLM, 8 :-: TELÉFON 4115
:-: BARCELONA :-:

BICICLETES
MOTOS

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

LA CIUDAD DE BARCELONA GUIA-LOP

Itinerarios prácticos

La mejor guía de Barcelona - Ptas. 3'50

AVIAT, MOLT AVIAT...

sortirà "FLESTY" el preparat ideal que per moltes raons tots els homes de totes les edats gastaran

Recordi "FLESTY"

OBRINT LA PORTA

La Rambla! La Rambla plena d'ocells, de flors, de remors, de xafarderies, d'indignacions, de rialles, de còmics, de dones boniques! Ser l'ànima de la Rambla: heu's aquí el que ens proposem al llençar a la vida de la ciutat aquesta fulla d'irreverència espiritual que tu, llegidor, tens a la mà.

Que se'ns permeti fer el savi un moment tan sols!—i direm el següent: París són els gran "boulevards", Viena el Prater, Milàn la Galeria, Leningrad—abans Petersburg—l'avinguda Newsky, New York Broadway. Doncs bé, Barcelona és la Rambla. Sense la Rambla no seria Barcelona. El dia que un terratrèmol destruís la Rambla—, cosa que, gràcies al Metropolità pot passar més aviat del que ens pensem—, Barcelona deixaria d'existir, ja que la Rambla és ço més característic que hi ha en la fesomia barcelonina.

Així, i per aquests motius, nosaltres hem donat el nom de LA RAMBLA an aquesta fulla que llencem al carrer: perquè estem enamorats de la Rambla i de Barcelona, perquè volem ésser el cor de la ciutat.

Els que illustren i escriuen LA RAMBLA són uns bons nois tots, bons com el pa de pessic o la malvasia de Sitges, que tenen el bon gust de suplir el clam de la indignació pel somriure elegant de la ironia. La nostra professió de fe és aquesta: riure, riure sempre, que el riure no és, com diuen, mitja vida: és tota la vida!

CRÒNICA

EL NOSTRE BATEIG

ns hem posat per nom LA RAMBLA, perquè no hi ha nom més barceloní, ni més català, ni més sonor, ni més significatiu. De Rambla no n'hi ha més que una. El "boulevard" ha mort, diuen a París. La Rambla no morirà mai, perquè no ha volgut ésser res, ja que ho era tot. Es la nostra via sacra—es digué un dia—. I ho era de via sacra, però també era via profana, perquè si al matí desfilava per ella en Joffre, a la nit la passejava la *Lulú*, i si es feien manifestacions, també es feien dones, i si contemplava les banderes, també veia els perduts, i els esquena dretes, i els barrilaires, i els desvagats, i tota la humanitat que se sap on va, ni d'on ve, ni què és, ni què fa.

Per la Rambla ens arriba el món i per la Rambla sortim a la nostra terra. Tots els navegants i tots els viatgers que arriben de les mars llunyanes, el primer que veuen són les rambles, però Rambla amunt, amunt, no es va enlloc més que a les muntanyes nostres. Per això la Rambla és universal i casolana. La perduda del *Midi*, el *maquereaux* internacional, el pobre xino que ven vanos, l'argelí que ofe-

reix catifes, el grec que pensa negocis tèrbols, vénen a parar, fatalment, a la Rambla, i a la Rambla van a parar els nostres pagesos. I és que a la Rambla, com abans a la "Lliga", hi cab tothom. Hi cab l'església i el bordell, l'Acadèmia de Ciències i l'"Excelsior", "Maxims" francès i "Gambri-nos" alemany, el palau d'en Comillas i el Xiringuito, les Dreçanes i el Centre de Dependents, la Boqueria, que és el comerç, i el pla de les Comèdies, que és la disbauxa.

Per tot això i perquè res de Barcelona és tan barcelonina com la Rambla, hem volgut adoptar-la com a patronímica. Ningú es diu, ni és, parallelista, ni rondista, ni passeiggracista, ni tan sols aribaurista o muntanerista, però ramblista, sí. De ramblistes ja ho érem, i ara ho serem més. De ramblejar, ja ramblejàvem, però ara ho farem més. Ho farem amb les cames i amb les mans, les mans per escriure, naturalment. Si la Rambla tenia els seus cantors, els seus peregrins i els seus devots i devotes, i el seu cafè, i les seves cadires, i els seus quioscos, i fins els seus màrtirs, d'avui endavant tindrà el seu diari, òrgan dels seus interessos morals i materials de la Rambla, dels seus habitants del dia i de la nit, dels ramblistes de casa i dels estranys, dels que passen i dels que es queden, dels que van pel Metro i a peu.

Serem devots de Nostra Senyora la Rambla, i escriurem LA RAMBLA, als nostres anys, com els escriptors de la Virreina.

PARADOX

ESTAMPES DEL CAMP

Tardor

Ja no queda, sortosament, un estiuejant en la rodalia. Han fugit tots cap a la ciutat amb els seus gramòfons i els seu aparells de raditelefonia.

Aquesta soledat, aquesta tranquil·litat—abominables fontades dels estiuejants, abominables *kermesses!*—ens produeix un intens goig físic, que ens fa fremir. El paisatge té una violència de tons, una magnificència de coloracions, meravelloses. És una delícia deixar-se dur per aquesta festa que és ara el paisatge tardoral pels ulls nostres. La tardor ha fet el paisatge sobri, l'ha depurat, l'ha perfilat, li ha donat elegància i distinció.

Al cap al tard les cases, tres o quatre disperses en aquesta muntanya, qual forma fa pensar en un pit femení—el botó d'aquest pit és un pi de la cima del que sols es veu la copa—, tenen color de pa torrat i el cel una amable transparència de mel. S'amalgamen superbament el siena, l'ocre, el verd Veronès, gris, el blau profund, el carmí. Ara com mai el paisatge és un paisatge de Corot.

Ara com mai plau passejar—a una mà el llibre: Goethe, Montaigne, Amiel, i a l'altra el bastó—per aquestes soledats, i endinsar-se en els obacs plens de misterioses remors, d'enormes aranyes peludes, qual vida ens ha dextifrat Fabre. En aquests obacs es respira una forta, aspra, violenta olor de terra i fulles podrides.

Els dies rúfols, mentre a fora plovisca i el cel és ratllat per vols de pardals que deixen el seu petit crit penjat en l'aire, a l'interior de la casa els gossos dormitegen vora la flama alegre de la llar. De tant en tant, dormits, gigolen tristament. Llavors els tusta l'Antonieta—una minyona seca i ardent com una teia—, els tusta amb la punta del peu calçat sempre amb espadenya. De tant en tant, es sent el cacareig metàl·lic d'unes gallines. Nosaltres, prop dels vidres, llegim, llegim i fumem. I és una delícia la lectura i ho és la pipa. I, com ens complavem en exagerar el fred que apunta, ens emboliquem les cames amb una policroma manta de viatge. Als nostres peus, s'ha ajagut el gos de la senyora, un *pomerania* blanc com una bombolla de sabó.

A l'hora de dinar—damunt unes tovalles creuades de blau, el porró curull de vi de la casa, negre, aspre i perfumat, i la demés vaixel·la—l'Antonieta compareix amb els

primers bolets de la temporada. Els bolets, segons el subtil J. M. Junoy, són el marisc del bosc. Nosaltres som *gourmants* d'aquest marisc del bosc i agraïm el present amb un somriure.

A la tarda fem tres quarts de camí per arribar-nos al poble i prendre cafè al Cafè del poble. Aquest cafè és més dolent que el de casa, naturalment, però ens ho compensa la companyia dels ganduls del poble—no són gaires, perquè aquí tothom treballa com a bèsties: tres o quatre—, de verba càlida i pintoresca.

A la nit plou dolçament sobre els camps abandonats—la remor de la pluja recorda la de la cuina quan a la cuina fregeixen quelcom—, i nosaltres ens adormim acaritats per la dolça remor.

LLUÍS CAPDEVILA

XAFARDERIES

LA GENT DEL JARDI

Parlem, naturalment, del jardí de l'Ateneu. Aquesta gent del jardí són els savis de Catalunya.

Durant l'estiu—l'estiu, pels savis, com pels burgesos, s'acaba el primer d'octubre—, els savis de l'Ateneu no fan res més que jaure de panxa a l'ombra al jardí. Allà acumulen forces per a l'hivern, allà van formant substància gris que gastaran durant l'hivern. Els savis de l'Ateneu són tan savis, que amb el treball de l'hivern s'esgoten. Els cal reposar un temps, per a agafar noves forces.

Ara s'acaba, ja, l'estiu. Els savis ja han reconcentrat prou matèria per a poder treballar. Ben aviat, doncs, començaran les seves tasques. Que en veurem d'obres importants aquest hivern!

DEL SENYOR NEBOT

El senyor Nebot és lluny, molt lluny, tant, que no es sap on és. Corre pel món venent projectes de la seva Plaça de Catalunya, que no tenim prou boca per a elogiar. Hi ha algú mal intencionat que ha dit que se n'havia anat per qüestions amb l'alcalde. No ho cregueu. El veritable motiu del viatge és per anar a cercar cocoters autèntics per a la seva Plaça de Catalunya. Ara, com que no té diners, s'ha de pagar el viatge amb la venda de projectes.

UN DECEPCIONAT

—Manoi, jo que venia a veure festes!

GLOSSA DE LA SETMANA

DE ÇO QUE SEPARA UNA RIERA

Ens sembla que era Monsieur Proudonne que s'estranyava de què els rius sempre anessin a passar pel mig de les grans ciutats.

Aquest atzar, segons Monsieur Proudonne, ens fa pensar que allí on hi ha un riu, i qui diu un riu, una riera, el poble queda més dividit que si hi hagués una frontera.

An els pobles que pateixen aquesta divisió sorrenca, i aquí Catalunya són molts, ja poden assegurar que s'ha acabat l'avinença, la pau i la tranquil·litat, tant d'una banda com de l'altra. A la tal riera no hi passa aigua; és eixuta; es pot passar en sec, però al passar de llevant a ponent, sembla que es passi en país enemic. Els habitants d'una banda i de l'altra, fan el mateix que en Tartarín, que no va volguer anar a Beaucaire fins que va veure que es moria.

Els Ajuntaments dels pobles de riera, prou hi posen una palanca, damunt de l'eixut de la sorra per l'avinença de les dues bandes, però com que així que ve una rierada no es descuida mai d'emportar-se-la, aquest lligam, diguem-ne moral, queda romput altra vegada, el que prova que les palanques, o sia les confraternitats, només duren quan no hi ha rierades.

Si els de la dreta són de l'esquerra, els de l'esquerra són de la dreta. Si a una banda hi ha l'església, els de l'altra són lliure pensadors; si aquests pensen massa, els altres no pensen gens: el fet és de què hi hagi discrepància.

Estem en un poble que el rector només té influència fins a la palanca, quan encara tenen la palanca. Els uns ateus i els altres creients, però així que ve la tal rierada, ja no van a missa els uns ni els altres, el que prova la influència que té l'aigua per dur i treure ànimes del Purgatori.

L'eixut pot fer més bé o més mal an aquests pobles rierals, que trenta novenes aprofitades.

I si en l'ordre moral passa això, podeu pensar el que passarà en l'ordre material. Amb els envelats, per exemple, que són bastant terrenals, la discòrdia d'una banda a l'altra quasi quasi arriba a ésser agressiva. Anar a ballar a l'altra frontera i passar aquell rierol eixut; no és comparable amb els israelites quan varen passar les aigües del Mar Roig. Allí les aigües varen apartar-se, gràcies a la influència de Moisès, però com que els alcaldes de poble no tenen tanta jurisprudència, el que es desembala del seu envelat només té el càstig d'ésser borrarat de les llistes electorals per tots els dies de la seva vida. I el rector, amb tot i ésser catòlic, protesta i es torna protestant, seguint el curs de la riera.

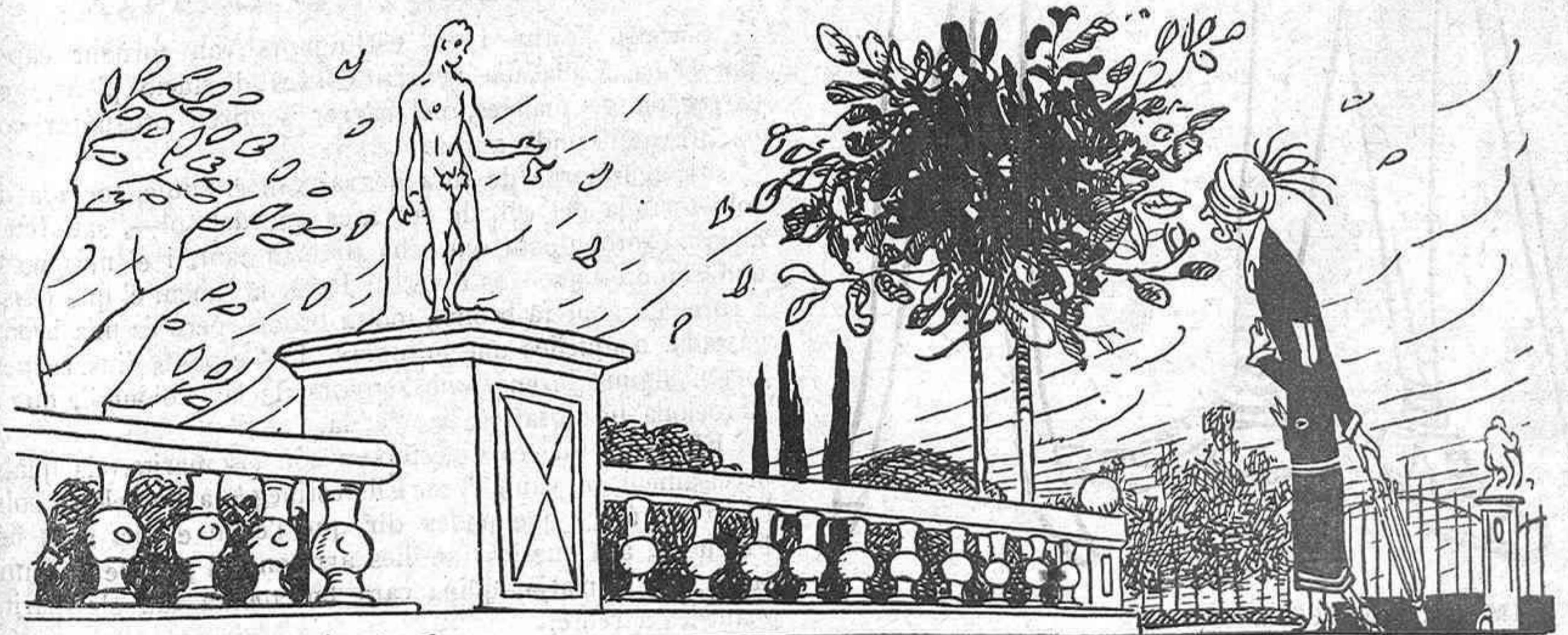
I encara avui no hi han eleccions, que quan n'hi havien, valga'm Déu! Si un votava a la dreta, havent de votar a l'esquerra, se li desfeia el prometatge, o el portaven a la presó, o l'enviaven al Marroc, o el feien desaparèixer del poble. Els uns feien trampa a ponent i els altres la feien a llevant, i l'elegit, o sia el diputat, per anar d'una banda a l'altra s'havia de treure les sabates, encara que la riera anés eixuta.

Avui, hi ha la palanca governativa, que per ara deixa passar i sembla que tots vagin a la una. Mai s'havia vist tanta avinença. Una avinença muda. Confraterra, una avinença que a Llinàs, per exemple, des d'on escrivim, el rector, per predicar no s'ha d'arremangar la sotana, perquè l'aigua no li mulli els peus, i els altres, també per exemple, no s'han de treure el gorro frigi.

Però la riera és al mig del poble.

XARAU

AQUEST NUMERO HA SIGUT VISAT PER LA PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

TARDOR

—Aquest parc, em sembla que després de la caiguda de la fulla quedarà un xic immoral.

VISCA L'AVI

En Conrat Roure que tan popular havia fet el pseudònim de "Pau Bunyegas", acaba de complir vuitanta quatre anys, en la plenitud de ses facultats intellectuals.

Republicà de convicció, fou durant molt temps col·laborador assidu de *L'Esquella* i *La Campana*; autor dramàtic, donà a l'escena belles obres teatrals, sobresortint, entre elles, el seu celebrat drama *Pau Clarís*; poeta festiu i humorístic de bona llei, conquerí nombrosos premis en els certàmens literaris de Catalunya.

Es en Conrat Roure l'únic que resta de la colla dels Vidal i Valenciano, Frederic Soler "Pitarra", Careta i Vidal, Arús i Arderius, Bartrina, Ubach i Vinyeta, Riera i Bertràn, Aulés, Roca i Roca, etc., etc., essent tan ferm el seu amor a la literatura, que encara publica a *El Diluvió* interessantíssimes cròniques barcelonines dels seus bons temps.

Amb motiu de l'avençat aniversari, en Conrat Roure ha rebut nombroses enhorabones, entre elles una de xamosa de l'Apeles Mestres, que diu així:

ALS VUITANTA-QUATRE ANYS

D'EN CONRAT ROURE

*A mi no'm ve gens de nou
qu' avuy, en plè sigle vint,
en Roure vagi escrivint
les Memories del dinou.
Perque estich més que segü
veyent-lo tan fort y sà,
que les del vint escriurà
en plè sigle vint-y-hu.*

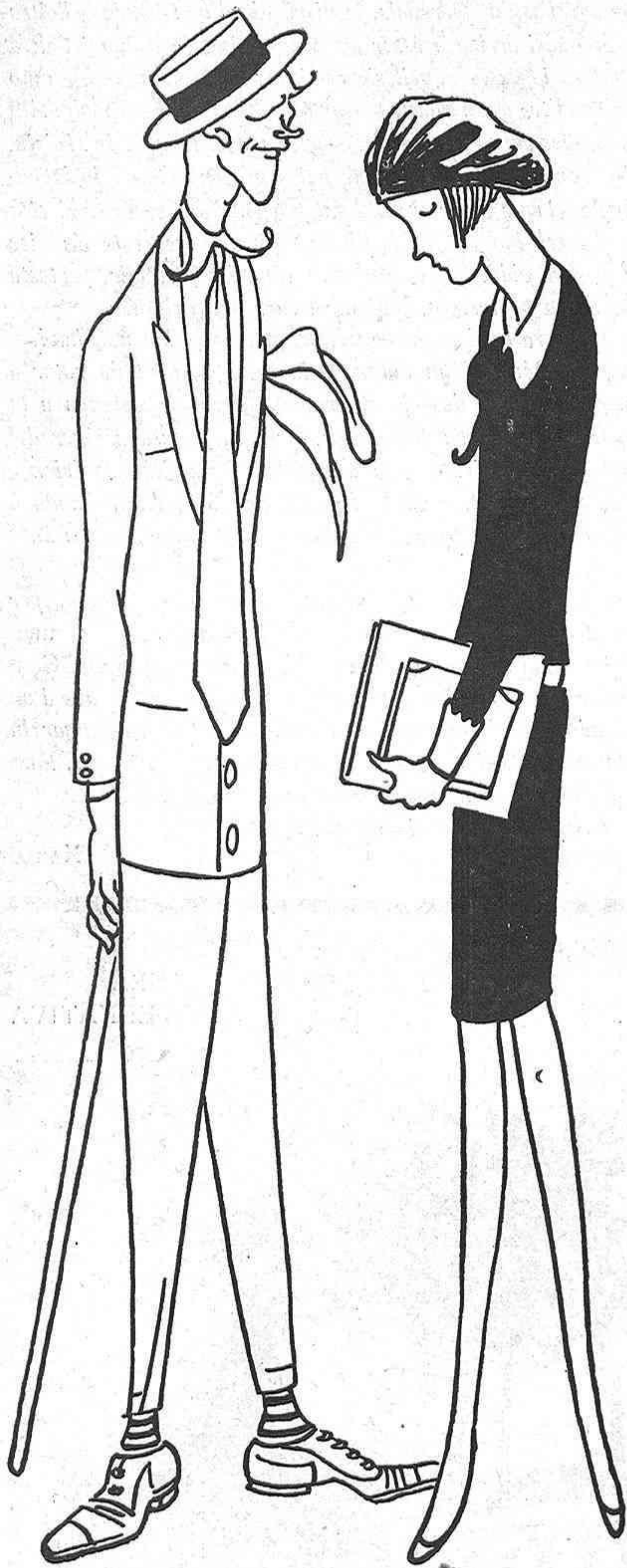
Som de la mateixa opinió de l'eximi poeta-músic-dibuixant, quina ortografia acadèmica havem respectat, encara que en això d'ortografies no pensem com ell, al bell temps que adrecem a l'octogenari patriarca, amb torna, de les lletres catalanes un fervorós Visca l'avi!

FINALS D'ESTIU

S'acaba l'estiu, i els estiuejants van tornant cap a Barcelona. Cada dia veureu cotxes d'estació plens, gent carregada de maletes, pel carrer sentireu preguntar com ha provat l'estada a fora.

La gent torna de fora negra com el sutge, torrada del sol—torrada del sol, de res més que del sol—, satisfeta i alegre. Tothom diu que s'ha divertit tant, i el més bo és que s'ho creu que s'ha divertit. Però, ja sabem el que passa, a fora. La gent fa broma, molta broma, però és una broma gastada, d'aquelles que ensopeix. Les esposes fins es permeten alguna broma amb senyors de la "colònia", que a Barcelona no gosarien pas fer-la.

Els únics que es diverteixen són els marits, els quals, precisament, no van a fora. Ells estiuegen a Barcelona, sols, i són els únics que poden dir que l'estiu els ha anat bé. Fixeu-vos ara que les famílies arriben del pla, de la muntanya, de la platja, quina cara tan moixa fan els marits anant-les a rebre.

IMPORTANTÍSSIM

—I si converteixen la Rambla en "boulevard", on comprarem flors?

Fi de setembre

Tarda obtumal. La mar sembla dormida
belluguejant-se en un ensomni dolç.
Passa una vela tan embadalida
que diries que ni li bat el pols.

Ara el setembre fina sobre el món
i mar enllà hi ha una ratlla de finura
i un panteig tan suau i tan pregon
com el perfil de prenyada cintura.

La terra s'esllangueix a poc a poc
sota el repòs amplíssim de la tarda
i el sol ponent, dolç i vermell de foc,
és l'ull morent del setembre que esguarda.

Sembla que hi brilli l'or fos i la sang
dels fruiterars i les vinyes madures
i arran de nit el crepuscle és l'esboranc
d'un pot immens, curull de confitures.

Encar ressona un cant de vermadors
i un so de picarols per les collades
i en la fosca dels cubs germinen les suors
i la joia triomfal de les anyades.

Apar que el món té aquell esllanguiment
que té després del part la fembra
i senyora el cor las com una sarment
a la fi del setembre.

I veig la mar quieta i condormida
belluguejant-se en un ensomni dolç.
Passa una vela tan embadalida
que diries que ni li bat el pols.

SALVADOR PERARNAU

Empresa d'atraccions

Un xinès molt important acaba d'arribar a Barcelona. Es diu Xo-Ca-La. Aquest home és empresari d'un gran parc d'atraccions, potser el més important del món, i ara vol venir a instal·lar-lo una gran temporada a Barcelona.

L'home, la primera cosa que va fer, fou mirar on estaria millor el seu parc. Sense haver de cercar molt, ho va trobar. A la gran Plaça de Catalunya del senyor Nebot. Allí, a més a més de les atraccions del parc, el públic podrà gaudir de les atraccions naturals de la Plaça.

Va demanar permís a l'Ajuntament i—no cal dir-ho—li donà de seguida.

La Plaça de Catalunya, doncs, estarà molt millor.

Les muntanyes russes no estaran enlairades. Les vies aniran a terra mateix. Ja hi han prou pujades i baixades fetes pel senyor Nebot.

Tot el mig de la Plaça serà un gran llac. I des de tots costats, de tot el voltant, s'hi deixaran anar barques, per l'atracció del "Water-Shut". Les barques sortiran del cim d'aquells pedestals de tot el voltant de la Plaça i que serviran, un cop sigui fora el parc, per a aguantar les estàtues equestres dels senyors comte de Pedralbes (a) senyor Nebot, i baró de Viver, i per fer per Tots Sants el *Don Juan Tenorio*.

I així per l'estil seran totes les atraccions. No trobeu que la Plaça de Catalunya estarà molt millor que no pas ara?

ELS OCELLS DE LA RAMBLA

—Per què ho fas aixó damunt d'aquest home?

—Perquè passa el seu sastre i no el conegui.

Instantànies de la Ciutat

La Rambla, de Barcelona

Les cames de les noies

Passegeu per les rambles, qualsevol hora del dia, i mireu les cames de les noies. La moda de les faldilles curtes ha fet que els homes es cansessin de veure cames. Abans, una cama era una gran seducció; ara, ja no se'n fa cap cas.

Aquell crit joiós de "Cama!" que llençava el jovent quan un atzar sortós li permetia veure dos dits més amunt de les botines, ja ha passat a la història. Ara no es compta per dits, sinó per pams; podem veure fins a sobre genoll i quedem tan frescos.

Hem dit que els homes, ara, ja no en fem cap cas. Això no és prou exacte, potser. No en fan cas en el sentit sicalíptic, és a dir, no fan venir pensaments pecaminosos. Però, de mirar-se-les, prou que se les miren, els homes. Hi han molts observadors, de cames.

Ara, sabem perfectament la moda de les mitges. Ha passat la moda de les mitges de seda negra, i ha vingut la de les mitges de color gris; més endavant, color de tabac, que s'han anat descolorint fins a arribar al color de canyella, de canyella a cacauet. Aquesta matització de colors de moda, ha acabat per fer dur mitges de color rosa, com les dels "toreros".

Passegeu per Barcelona. Estotjades dins d'aquestes mitges només veureu que parells de "pantorrilles", que si l'una està bé, l'altra encara més. Es clar, de cames perfectes n'hi han poques, perquè la perfecció és rara, però per cada parell de cames matusseres, en veureu un centenar que fan goig. Són d'aquelles cames que es fan mirar, i les mirem. Fem com aquell mussol del conte: ens hi fixem.

Mentre no tornin les faldilles llargues podrem fruit de les cames, però les podrem fruit amb mires estètiques, com fem ara. El dia que tornin les faldilles llargues, llavors, quan poguem veure dos dits de cama, les mirarem voluptuosament, no amb la puresa i castedat d'ara.

DEL CARNET D'UN BARCELONISTA

Dissabte-dilluns

Amb una mena d'intenció de roda-carrers vàrem començar les nostres anotacions ciutadanes. Si tenim paciència i humor per a prosseguir, és segur que canviarem de propòsit. No ens plau el vagabondatge, però la vida de carrer atrau ben sovint la nostra voluntat. Estimem el carrer ciutadà gairebé com la pròpia llar.

No som observadors o contemplatius de la societat ni de la natura, però ens plau fins arribar a la feblesa el viure veient viure, el treballar veient treballar, el lluitar sentint els batecs de la ciutat que escampa la seva multitud pels carrers, com el cor escampa els glòbuls de sang per les venes i artèries, com la soca envia als troncs, branques i nervis de les fulles, la saba que xucla de la terra.

Voldríem el do de la poesia per constituir-nos en poeta de la collectivitat. I seguiríem amb passió els seus moviments de flux i reflux en la vida. I embellint-la amb nostre do, treballaríem amb ella, lluitaríem amb ella, fruitríem amb ella i experimentaríem en l'ànima i en el cor els dolors collectius. I esguardaríem encisats, com en una visió plàcida, l'eixam humà constituint una mena d'individualitat indefinida: la que hom anomena *ciutat*.

Aquesta individualitat, com tots els éssers, té vida prò-

pia. Passa les seves hores de febre i de quietud, treballa i reposa com si talment fos un sol ésser humà.

Contemplem, sinó, la tarda del dissabte. L'eixam abandona la general excitació nerviosa i s'entrega a una mena de calma plàcida. Als que treballem, el dissabte ens sembla una mena d'oasi, ens sembla l'instant inicial d'un espai de temps que ens apar més durader que la resta de la setmana. És el començament d'un armistici en la lluita per la vida. És una treva del treball. Un home que fos feliç, gairebé podríem assegurar que es troba en eterna tarda de dissabte. La satisfacció d'un deure complet amara l'ànima i sembla talment que l'hora del treball, en l'ensopiment voluntari, no ha de tornar mai més...

Però el seu antípoda arriba també quaranta vuit hores després. És el dilluns a l'hora del capvespre. Cert que hom ha emprès la feina al matí; però, que quieta i mansa roman la ciutat durant tot el dilluns! Sembla encara ensenyada. I arriba el crepuscle vespertí del dilluns i amb ell, quan els llums s'encenen, apareixen els diaris i rotatius primers que són cridats a grosses veus pels venedors. Allavors la ciutat sembla fregar-se els ulls, apartar-ne les darreres lleganyes i la vida realment comença...

Fins al dilluns al capvespre hom no es dona compte de què la ciutat glateix, que la ciutat treballa i que la sang torna a córrer per les venes i artèries ciutadanes. Els venedors de diaris ho anuncien com els galls l'albada.

PERE MIALET

ARTS PLASTIQUES

RETORN

Quan les orenetes se'n van els artistes arriben... amb el fato sota el braç, desitjosos de mostrar-nos la tasca feta durant l'estiu.

Mentrestant els amos de les galeries d'art (aquí l'art no té més sortida que per les *galeries*), les fan netejar, i espolsar i fregar les rajoles, per tal de què els visitants s'hi trobin bé i de què les obres exposades hi facin tossa.

Els que més pressa s'han donat en fer saber que preparaven exposicions d'upa, són els modernistes, els quals solen concórrer les "Galerías Dalmau"; i nosaltres els hi agraim molt el que ens avisin amb temps.

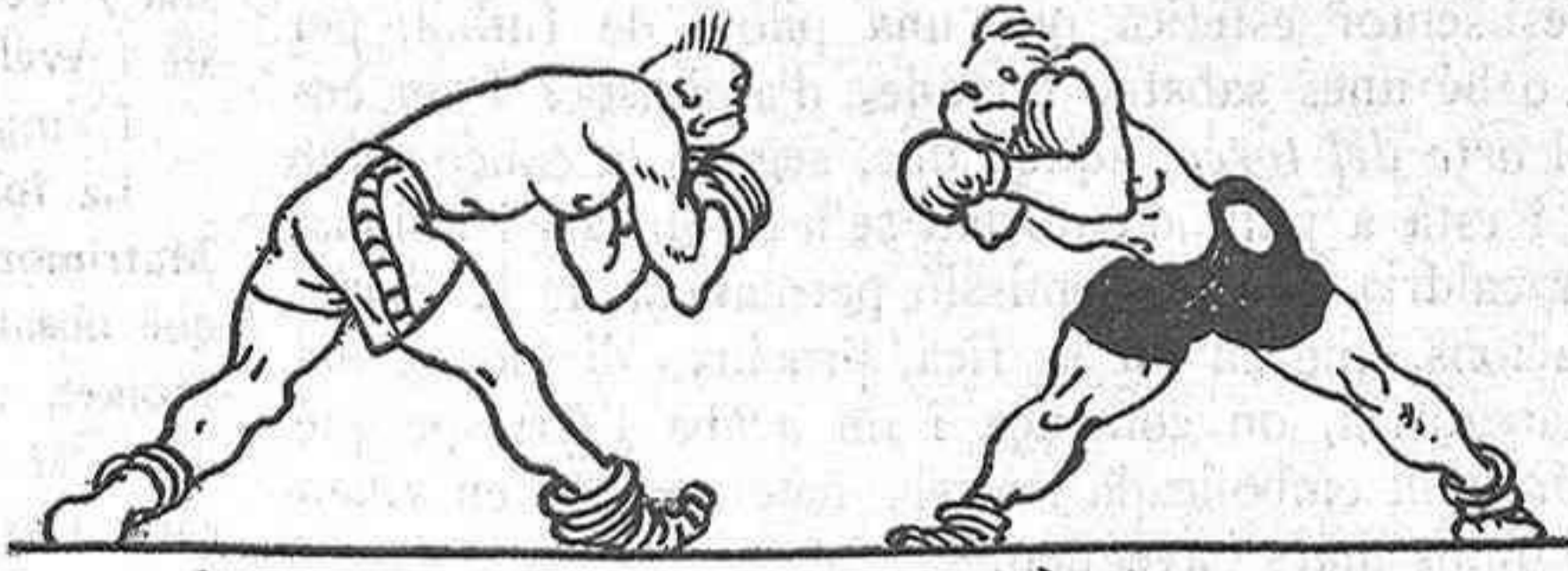
Déu ens en guard d'una impressió estètica forta i massa sobtada! A les "Galerías Layetanas" sembla que hi haurà els expositors habituals a les fires de la casa; a les "Galerías Areñas", es diu que hi faran cap moltes eminències consagrades i tal volta alguna de reconsagrada; a "El Camarín" i a "La Pinacoteca" hi hagué demanadissa de dates per a exposar pintures i escultures de diferent mena; resta, però, una *incògnita* per a desembarassar: ço que faran als "Establiments Maragall", successors del "Saló Parés", on l'Art serà presentat de bracet amb l'esport, car mentre hi ha qui creu que l'Art anirà al damunt, no manca qui es tem que vagi a sota, amb l'empenta que duu l'esport d'un any ençà.

No val aventurar judicis, però crec que un establiment que porta el nom de l'autor del *Cant espiritual*, té de posar les coses artístiques per damunt de totes les altres, i més encara, havent-se emparat de l'únic local fet expressament per a aixopugar les obres d'art, i que té una història remarcable en la renaixença intel·lectual del nostre

LA BOXA

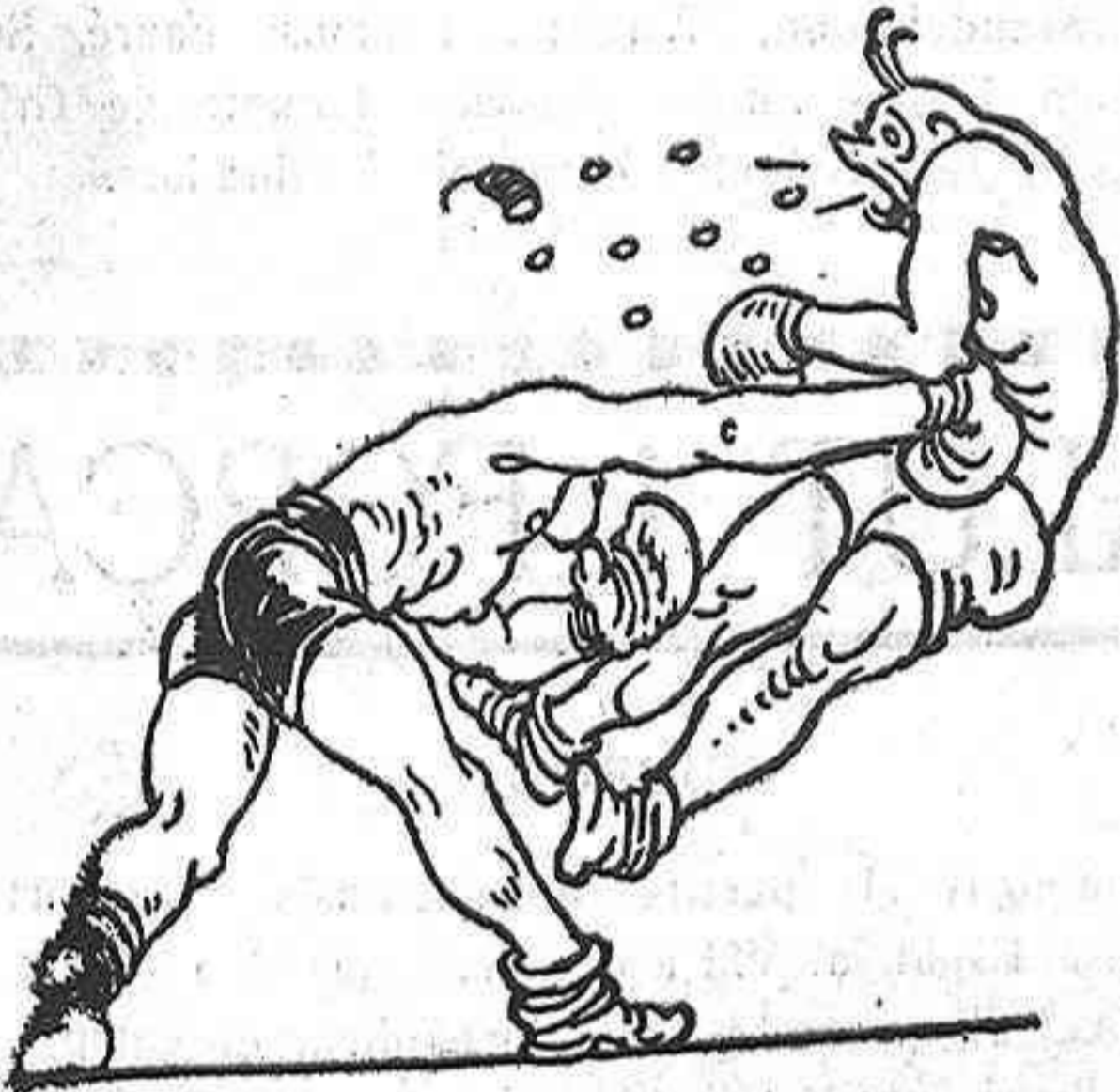
Salutació cordial, tot lo més cordial possible

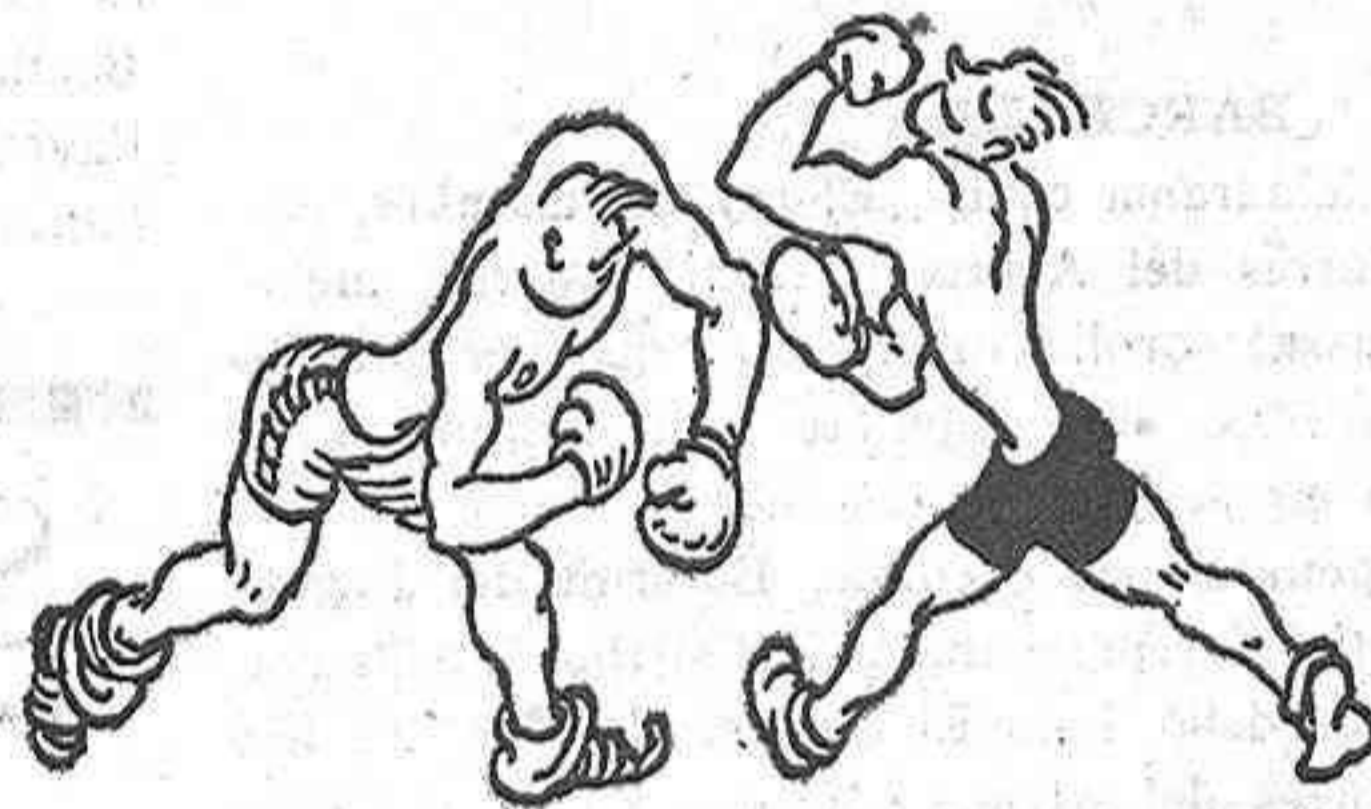
En guardia (En oració)

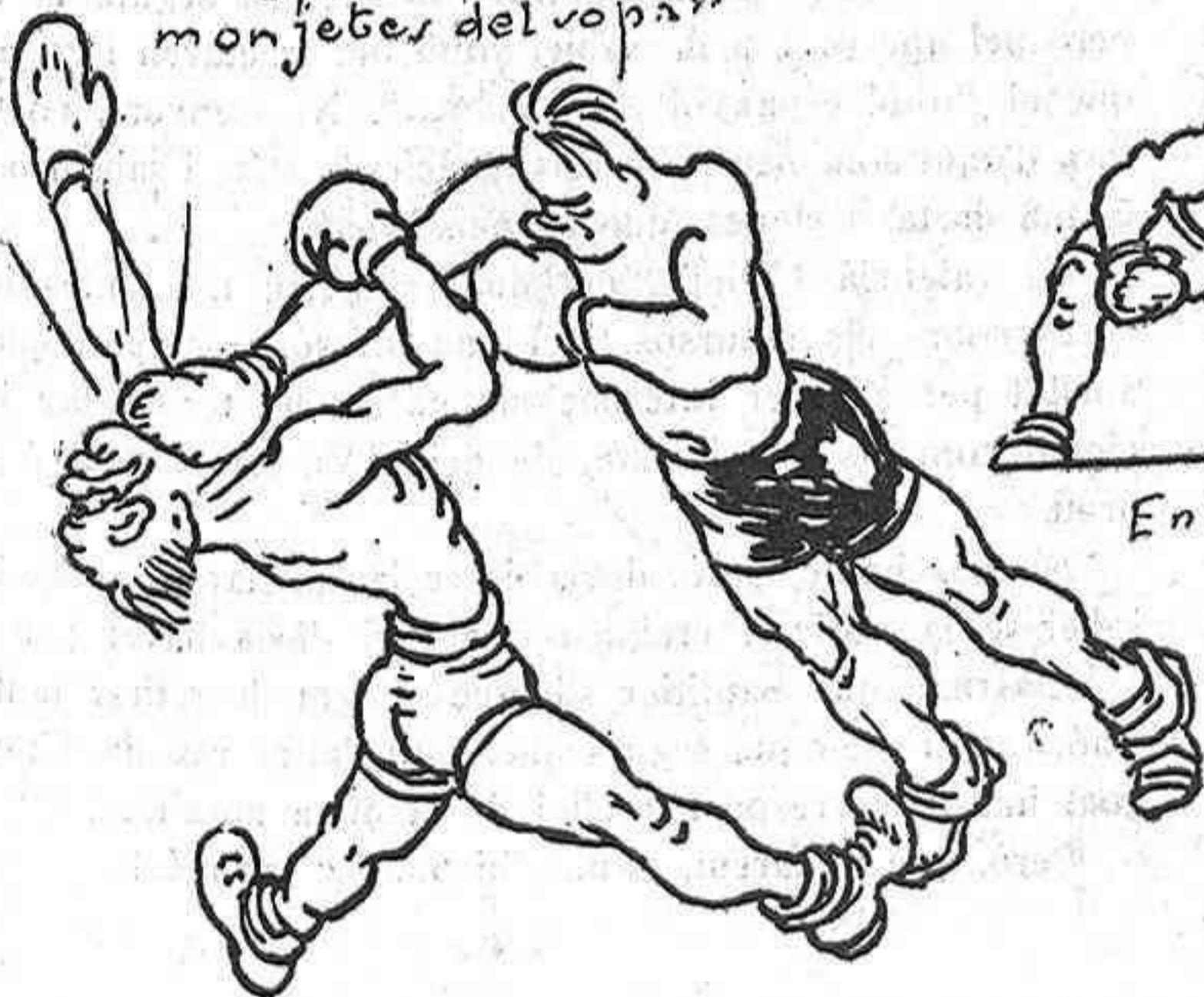
Abanarader i demer demostracions d'afecte

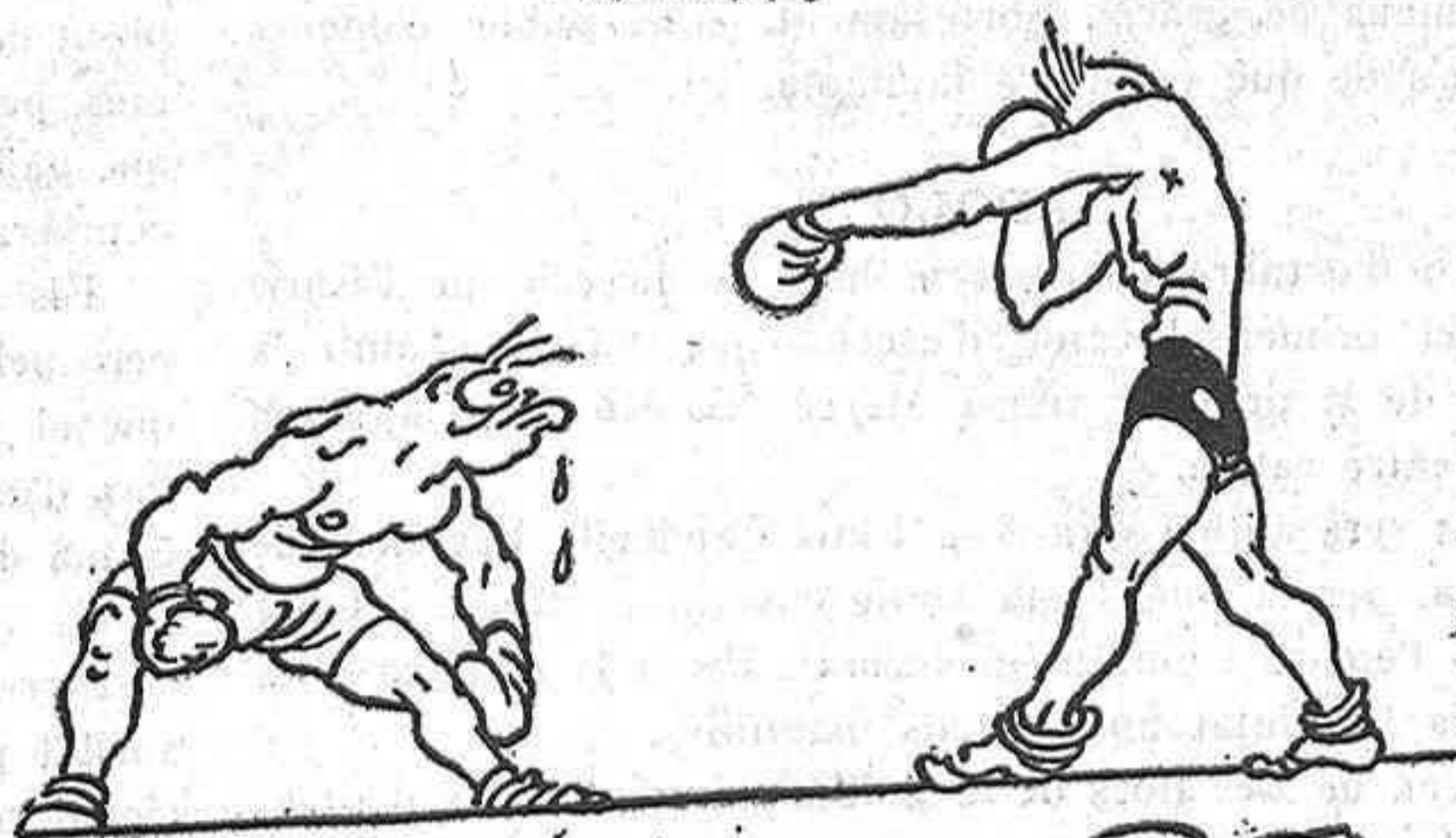
Un directer al estómeu amb reaparició de Leu monjeter del vopar

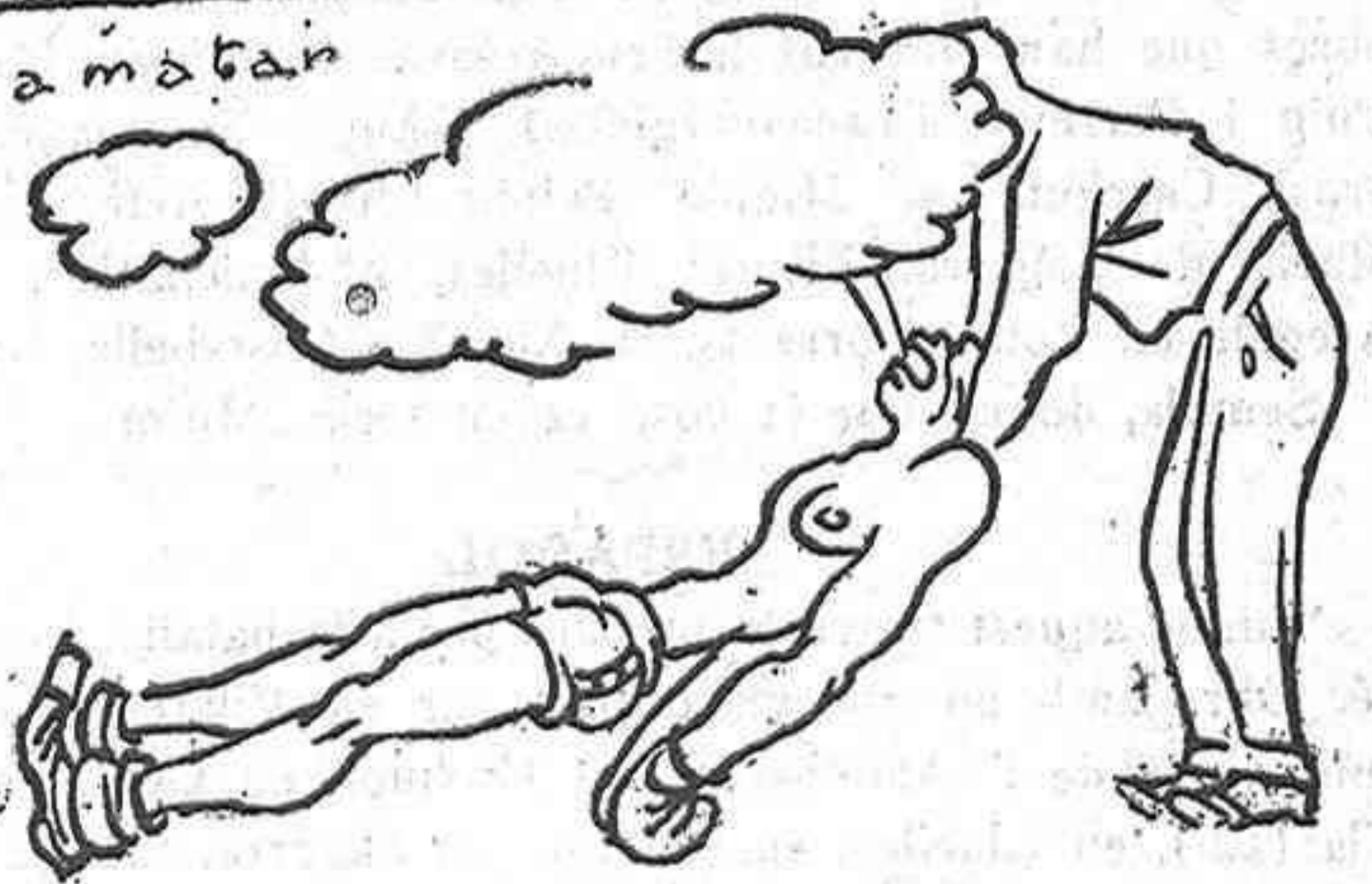
Un xic de ball per amenitzar el número

Si cau o knock-out

Enbrán a matar

i el anastie

COMBAT IL-LUSTRAT

país, encara que això de l'art és una cosa que s'estira i s'arronça a gust del consumidor.

Ara tot ho és d'artístic; ja ho crec! Voleu res que tingui més sentor estètica que una pilota de futbol, per exemple, o bé unes sabates ferrades d'alpinista? I on ens deixem el *arte del toreo*, aquell que, segons la cançó, *vino del cielo*, i està a punt d'entornar-se'n-hi en cos i ànima?

Potsèr caldria que la Comissió permanent de la Societat de Nacions, que en tot es fica, procurés dir-nos d'una manera categòrica, on comença i on acaba l'Art, perquè la cosa està molt embolicada i ni els mateixos que en viuen saben per quins mars naveguen.

No sé perquè em sembla que el retorn dels nostres artistes grans, mitjans i petits ens donarà més d'una sorpresa.

Sort, però, que estem curats d'espants.

C. ARBÓ

DES DE LA BUTACA

NOTA IMPORTANT

Per fi, resolt el plet teatral de cada temporada, i resolt no massa bé pels còmics, que el dia de l'arreglo van fer un paper d'estrassa, obren els nostres teatres.

BARCELONA

S'ha estrenat un melodrama còmic, *El rey del alambre*, original dels senyors Torres del Alamo i Asenjo. Aquest melodrama còmic ha fracassat sorollosament. I és que per aquests gèneres mixtes es necessita una habilitat i un domini de la tècnica, que no tenen els senyors Torres del Alamo i Asenjo. Recordis, en aquest gènere, per exemple, *El crim del Pegot*, traduït per l'"Amichatis" i representat a l'"Español". Allò era un melodrama còmic de debò, i no *El rey del alambre*. En les obres dels senyors Torres del Alamo i Asenjo tot es sacrifica a una problemàtica gràcia del diàleg, grollera i desflorigada.

Sortosament a Barcelona el públic ja comença a cansar-se d'aquesta mena de gràcia. Sortosament, ja el públic comença a convènce's de què tan riure fa idiota.

APOLO

El dia 9 d'octubre començarà, baix la direcció de l'Enric Giménez—el primer director d'escena que tenim—i amb la cooperació de la primera actriu Mercè Nicolau, la temporada oficial de teatre català.

El debut serà amb l'obra d'en Lluís Capdevila *Les flors de la guillotina*, per la que s'està confeccionant el vestuari sobre dibuixos de l'època, i pintant el decorat. Per a la mateixa obra en Longoria ha pintat uns cartells magnífics.

A l'estrena de *Les flors de la guillotina*, seguiran la d'altres obres que han entregat a l'empresa en Santiago Rusiñol, en Puig i Ferrer, l'Ignasi Iglesias, l'Angel Samblancat, l'Ambrosi Carrión, en Miquel Palol, l'Avelí Artís, en Josep Maria de Sagarra, l'Enric Lluelles, l'"Amichatis", en Poal Aregall, en Roure Torrents, en Navarro Costabella, i altres.

Sembla, doncs, que la cosa va en serio. Millor.

ESPAÑOL

També aquest teatre es prepara per a la batalla, i es prepara bé. Obre amb un vodevil traduït per en Vilaregut, i compta amb obres de l'"Amichatis", en Crehuet, en Gual, en Capdevila (Ll.), en Lluelles, en Carrión, en Sagarra, l'Artís, etc.

ROMEA

El nostre teatre oficial obre les seves portes al públic el dia 7 d'octubre, amb l'estrena de *Pietat*, comèdia en tres actes de l'Avelí Artís.

L'empresa compta amb les següents obres:

La follia del desig, dos actes de Josep Maria de Sagarra; *Matrimoni de conveniència*, de Santiago Rusiñol; *Déu fa més que nosaltres*, dos actes de Carles Soldevila; *L'auto del senyor Moixet*, tres actes de Prudenci Bertrana; *L'anell meravellós*, de J. M. Folch i Torres; *La tràgica història de Manó Lescaut*, tres actes de Rossend Llatas i Rafel Moragas; *Es tard per comprar guitarra*, de Joaquim Montero; *Muntanyes del Canigó*, de Roure; *El Ford número 13*, de Castany.

I han promès obres els senyors Apeles Mestres, Josep Carner, Morera i Galicia, Pous i Pagès, Crehuet i Capdevila (Ll.).

Hi ha que fer constar, i esperar-ho com un aconteixement, l'estrena de *Per Dret Diví*, el drama pòstum del gloriós Guimerà.

L'ORQUESTRA PAU CASALS

Aquest mes d'octubre, l'Orquestra Pau Casals donarà la novena sèrie de sis concerts. Aquest cop, les audicions seran al "Coliseum", els dies 6, 12, 16 (vespre), 25 (matí), i 30 d'octubre i 3 de novembre (vespre).

En els concerts hi collaboraran els concertistes Pau Casals, Diron Alexanian, Sagi-Barba, Ventura Dini, Blai Net i Frederic Longàs. Interpretaran obres de J. S. Bach, Mozart, Bréval, Beethoven, Mendelssohn, Wagner, Brahms, Fauré, Straus, Ravel, Enesco i dels autors catalans Lamote de Grignon, Jaume Pahissa, Juli Garreta, Zamacois i Obradors.

BOB

SALUT i FORÇA

FUTBOL

S'han començat els partits internacionals, i la sort s'ha posat de cara a Espanya. Val a dir, però, que s'ho mereix d'allò més, perquè val alguna cosa això d'organitzar un equip i sense que gairebé s'hagi entrenat li endossin un encontre de "prova" com era el d'Austria.

Els austriacs confiaven, més bé, tenien segura la victòria, però pel que es veu no sabien amb qui tractaven i es pensaven que el futbol espanyol era "manco". No, senyors, no! Aquí i fora d'aquí som ben sencercets, gràcies a Déu, i sabem on tenim la mà dreta. I doncs, què us pensàveu?

El valencià Cubells, del qual s'havien dit tantes i tantes coses sobre els recursos, i el que no són recursos, que havia apellat per a ésser internacional, ara s'ha tornat tan internacional com els que ho són de debò. Va fer el *goal*, i això és prou.

El més bonic, però, devia ésser la satisfacció valenciana en saber-se la notícia; cregueu que n'hi devia haver per plorar.

Llàstima que Samitier s'hagués hagut de retirar tant aviat, sinó, estem més que segurs que, com l'altra vegada, l'honor del *goal* hauria correspost a ell i de retop a nosaltres...

Però, què hi farem, si no s'hi pot fer res més!

* * *

De futbol n'hi ha fins per qui no en vol.

Diumenge passat hi varen haver partits de pronòstic, en número ja gairebé inabarcable.

EXCURSIONISME

Per una barcelonina pujar aquesta muntanyeta és com passejar per la Rambla.

L'URBANO GALANT

—Passi cada dia per aquí, prenda, que ens hi passarem mitja horeta dient-nos coses dolces.

Tampoc hi faltà el de les "bufetades" o d'interrupcions i suspensió abans de l'hora. I això que era d'inauguració oficial d'una fusió.

Si no arriba a ésser així, no sabem pas com hauria acabat. Afortunadament no hi hagué contusos. Val més així...

CICLISME

Els nois d'avui fan de les seves, i en bona veritat que prometen.

Hi va haver una cursa titulada "Copa Foronda", entre segones, terceres i neòfits. De primer moment, en veure en Foronda en coses d'esport, ens imaginàrem que dintre el ciclisme hi havia una modificació. I és que, cansats ja de les curses darrera moto, ens crèiem que en endavant serien darrera tramvies, però ens hem equivocat lamentablement. En Foronda, en aquesta prova no hi intervenia per res; només regalava una copa. Menys mal que és així, perquè d'altra manera no sabem pas com hauria anat.

Dèiem que els nois d'avui fan de les seves i veieu si no: Zenón, de tercera categoria, es posà al cap de tots els participants.

Res, que els darrers són els primers i si continuem així aviat no sabrem on anirem a parar.

NATACIO

Ja s'ha acabat el temps que l'aigua traspalsava el cos i el fa viure en un èxtasi de benaurança; ara l'aigua també traspalsava el cos, però és amb una fresca que hom és capaç d'agafar-hi una "calipàndria" per anar a visitar als bons companys d'ultra tomba.

Ja fa bé, ja, el Barcelona d'adonar-se d'això; ens anuncia dos matches de clausura de temporada, per a demà i demà passat, amb els seleccionats francesos del Sudest de França.

Suposem que com a clausura serà cosa deliciosa.

Ara, que allò que dèiem primer, a la piscina del Barcelona no té objecte, tota vegada que hi ha una calefacció que deixa l'aigua a punt de... solfa.

Això ajudarà a fer interessants aquests matches.

Hi anirem!...

NOTICIES FRESQUES

Hem llegit l'anunci d'un lloc d'esbarjo—d'esbarjo per a segons qui—redactat de la següent manera:

"El que entre en este cabaret tindrà pena de la vida."

Que vol dir que no la tenim tots, els que entren al cabaret i els que no hi entrem, pena de la vida?

A Madrid un home ha apunyalat a la seva dona perquè aquesta havia mort un pollastre que el marit tenia en molta estima. Es el crim més ximple, més agafat pels cabells, de què tenim notícia. Es un crim que sembla de charlotada. Tot degenera!

Sembla que s'ha decidit perllongar el carrer de Corts—née Gran Via—, fins al Llobregat.

—Això—ens ha dit un amic nostre bastant bromista—ho fan perquè els xòfers i demés conductors de vehicles tinguin un camp d'acció més ample per atropellar a la gent.

Les bones intencions omplen el món. No ens podem pas queixar. Ara mateix s'ha descobert una nova variant de famosos gassos asfixiants. El nou gas serà llençat des d'un avió qualsevol sobre la regió que es vulgui condemnar a mort. I la regió quedarà convertida en cementiri.

No es pot pas negar que aquest nostre és, per essència i potència, el segle de la civilització!

Sembla que uns quants nois condemnats a fer el savi des de què es lleven fins que se'n van a dormir, no estan conformes amb què porti el nom de Palau del Dolor i l'Esperança, el nou hospital de cancerosos. El nom aquest els sembla massa inflat i ampulós.

Doncs, què voldrien? Un nom ben repugnant per a què els malalts es morissin abans d'entrar-hi?

Libres que ven la Casa
ANTONI LÓPEZ

LLIBRETER

Rambla del Mig núm. 20

BARCELONA

Antiga casa I. LÓPEZ BERNAGOSI

Obres d'en Santiago Rusiñol

Anant pel món. (2. ^a edició)	Ptes. 2	■ El titella pròdig	Ptes. 1'50
El místic. (2. ^a edició)	» 2	L'Arma	» 1'50
Oracions. Amb música d'E. Morera. (2. ^a edició)	» 2	L'envelat de baix	» 1,50
Fulls de la vida	» 2 (Agotada)	Glossari, per <i>Xarau</i>	» 2
Els Jocs Florals de Canprosa. (2. ^a edició)	» 1'50	El català de La mancha (Novel·la)	» 2 (Agotada)
El bon policia	» 2 (Agotada)	El pobre viudo	» 2
Monòlegs. (2. ^a edició)	» 2	A cà l'antiquari. (Sainet.)	» 2
La bona gent	» 2 (Agotada)	L'auca del senyor Esteve. (Cinc actes) (2. ^a edició)	» 2
Tartarín de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	» 2 (Agotada)	"Gente Bien" (Sainet (3. ^a edició)	» 1'50
El pati blau. (4. ^a edició)	» 2	Els naufrags	» 2
El poble gris	» 2 (Agotada)	En Josepet de Sant Celoni (Novel·la picaresca)	» 2
La mare. (4. ^a edició). (Disset miler	» 2	La nit de l'amor	» 1,50
La «merienda» fraternal. (4. miler)	» 1'50	Del Born al Plata. (Impressions de viatge)	» 2 (Agotada)
L'Alegria que passa	» 1'50	Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció.	» 2
L'heroi	» 2 (Agotada)	El pintor de miracles	» 1,50
Llibertat!	» 2	La Verge del Mar	» 1,50
La fira de Neuilly	» 2	El despatriat	» 2
Els savis de Vilatrista	» 2 (Agotada)	El triomf de la carn	» 1'50
L'auca del senyor Esteve (3. ^a edició.) Novel·la	» 2	La illa de la calma (2. ^a edició)	» 2
L'hereu Escampa	» 2 (Agotada)	L'Homenatge	» 1'50
En Tartarín als Alps	» 2	La lepra	» 1'50
La llei d'herència	» 2	"Souper-Tango" (obra satírica en un acte)	» 1'50
Oucells de pas	» 2	La casa de l'art (Peça en un acte)	» 1'50
La intel·lectual	» 2	L'acaparador (Peça satírica en un acte)	» 1'50
El redemptor	» 2	Bataneros en comandita (Sainet de costums fi- nancieres en un acte)	» 1'50
Cors de dona	» 2	El català de "La mancha", tragi-comèdia en quatre actes	» 2
El Teatre per dins	» 1'50	▼ "Chauffeur,... al Palace"	» 1'50
Dol d'«alivio»	» 1'50		
El Daltabaix	» 2		

PERE COROMINAS

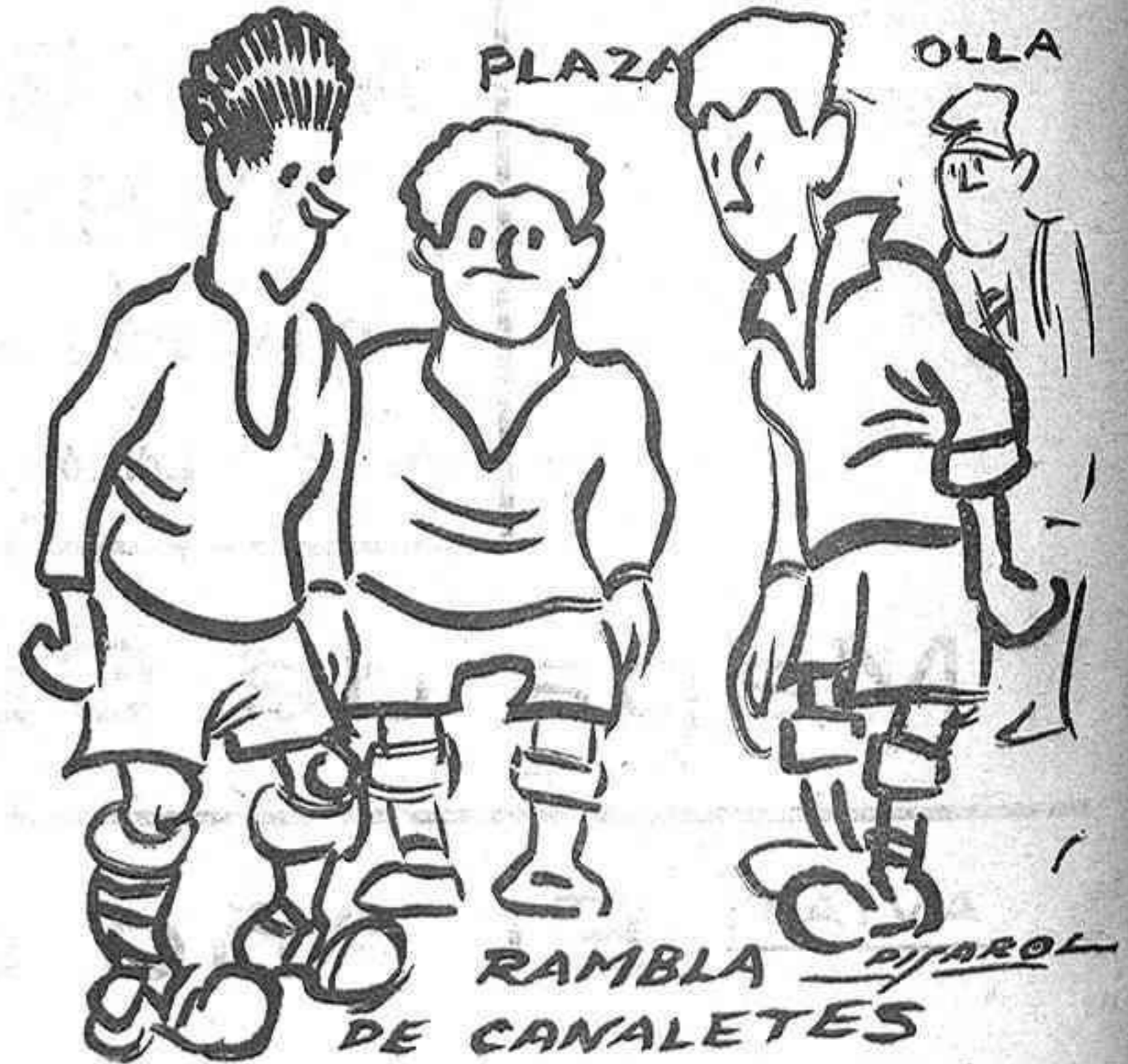
A RECES DELS TAMARIUS

CONTES I NOVEL·LES

Ptes. 4 Edició paper de fil, 10 ptes.

Mapa de Catalunya Ptas. 2

AVIAT: El Año en la Mano

LES RAMBLES